

gemeente
Zoetermeer

Baten en lasten gemeenten 2014

Rapportage

Benchmark gemeentelijke baten en lasten

vrijdag 23 september 2016

Gemeente Zoetermeer

Analyse bestanden:

Samenstelling rapport:

JaBo/Onderzoek en Statistiek/Camiel Geryszewski

JaBo/Onderzoek en Statistiek/Camiel Geryszewski

Inleiding

In deze rapportage worden gemeentelijke baten en lasten in tabellen weergegeven per gemeentelijke functie en per huishouden. Het uitgangspunt voor de categorisering van de functies is de bestaande indeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De gemeentelijke baten en lasten worden weergegeven voor Nederland, MRDH, Benchmark¹ en Zoetermeer respectievelijk. Vervolgens worden de baten en lasten van Zoetermeer afgezet tegen Nederland, MRDH en Benchmark, zodat inzichtelijk wordt wat de verschillen zijn in baten en lasten tussen Zoetermeer en de genoemde regio's. Zo ontleent dit rapport zich als praktisch instrument om de hoogte van de gemeentelijke baten en lasten van Zoetermeer te kunnen duiden.

Bronnen en werkwijze

Alle data in dit rapport zijn afkomstig van het CBS. Om de baten en lasten te berekenen per huishouden zijn twee databronnen van het CBS gecombineerd. Er is een dataset gecreëerd met alle gemeenten in Nederland en alle bijbehorende baten en lasten per functie per gemeente, in combinatie met het aantal huishoudens per gemeente. Op deze wijze is het mogelijk gemaakt om per gemeente de baten en lasten per huishouden te berekenen. De gemeentelijke functies zijn in de data afgerond op hele getallen en de waarde eenheid is x1.000 euro. Om de totale baten en lasten te berekenen zijn hierom de cijfers vermenigvuldigd met 1.000 euro. De data over het aantal huishoudens hebben als eenheid x1.000 huishoudens en waren online beschikbaar op 1 decimaal. Ook hier is om het totale aantal huishoudens te berekenen het aantal huishoudens vermenigvuldigd met 1.000. De waarde voor Aa en Hunze telde zo bijvoorbeeld 10,9 huishoudens en dit is dus geconverteerd tot 10.900 huishoudens. De resultaten in het rapport zijn verwerkt als ongewogen gemiddelden. Er zijn hiervoor twee redenen. Allereerst bestond de dataset uit zogeheten missing values. Per onderwerp waarover bij diverse gemeenten geen cijfers bekend waren, zijn de gemeenten zonder cijfers weggelaten. Zo was in het geval van de gemeentelijke functie openbaar vervoer van zeven gemeenten binnen MRDH een waarde bekend. Van deze zeven gemeenten is het ongewogen gemiddelde berekend. Indien het gewogen gemiddelde berekend zou zijn, zou dat voor asymmetrie gezorgd kunnen hebben. De tweede reden voor het werken met ongewogen gemiddelden is dat gemeenten van relatief kleine omvang op deze wijze even sterk mee hebben kunnen meetellen als de grootste gemeenten in Nederland. Bijgevolg van deze werkwijze worden kleine gemeenten niet *weggedrukt* door grote gemeenten en ontstaat er een representatiever totaalbeeld van alle gemeenten per regio.

¹ Benchmark: Dit zijn gemeenten met een inwoneraantal tussen 100.000 en 150.000 inwoners. De gemeenten in de Benchmark zijn: Alkmaar, Alphen a/d Rijn, Delft, Dordrecht, Ede, Emmen, Haarlemmermeer, 's-Hertogenbosch, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Venlo, Westland en Zwolle.

Tabel 1a - Baten van gemeentelijke functies naar type per huishouden en regio in 2014

		Nederland	MRDH	Benchmark	Zoetermeer
#	Regio	Baten	Baten	Baten	Baten
	Totaal functies per huishouden	€ 5.590,37	€ 6.246,09	€ 6.886,94	€ 6.191,58
1	Afvalverwijdering en -verwerking	€ 250,33	€ 292,69	€ 267,19	€ 283,02
2	Algemeen bestuur	€ 47,68	€ 44,30	€ 50,80	€ 38,07
3	Bouwgrondexploitatie	€ 516,56	€ 606,50	€ 675,36	€ 625,21
4	Economische zaken	€ 58,05	€ 164,42	€ 108,86	€ 76,77
5	Geldleningen en uitzettingen	€ 178,27	€ 227,33	€ 252,27	€ 260,96
6	Havens, luchtvaart en waterstaat	€ 14,75	€ 24,17	€ 4,21	Onbekend
7	Huisvesting	€ 10,70	€ 5,79	€ 20,38	€ 15,96
8	Inkomensvoorzieningen	€ 476,57	€ 693,00	€ 755,90	€ 756,77
9	Totaal jeugd en WMO	€ 56,44	€ 58,66	€ 58,83	€ 121,13
10	Jeugd	€ 12,15	€ 17,10	€ 10,43	€ 71,39
11	WMO	€ 47,49	€ 47,34	€ 50,63	€ 49,74
12	Kunst, bibliotheken en overig	€ 16,22	€ 15,67	€ 38,43	€ 0,89
13	Onroerende zaakbelasting	€ 458,83	€ 457,84	€ 555,23	€ 592,34
14	Openbaar vervoer	€ 18,44	€ 18,97	€ 7,87	Onbekend
15	Openbare orde en veiligheid	€ 8,88	€ 7,90	€ 9,94	€ 2,43
16	Overig	€ 63,73	€ 73,94	€ 77,26	€ 28,80
17	Overige baten en lasten	€ 137,63	€ 101,74	€ 155,79	€ 102,73
18	Parkeren	€ 75,59	€ 69,67	€ 118,94	€ 29,74
19	Recreatie en natuur	€ 20,30	€ 26,52	€ 8,41	€ 10,33
20	Resultaat van de rekening	€ 24,79	€ 0,29	€ 10,31	Onbekend
21	Riolering	€ 233,84	€ 213,93	€ 187,99	€ 105,86
22	Sport	€ 40,38	€ 43,58	€ 53,08	€ 73,60
23	Toevoeging/onttrekking reserves	€ 275,92	€ 439,19	€ 442,61	€ 397,77
24	Totaal cultuur en recreatie	€ 73,85	€ 83,30	€ 99,93	€ 84,82
25	Totaal financiering en alg. dekkingsmid.	€ 2.962,66	€ 3.033,38	€ 3.317,84	€ 3.285,06
26	Totaal mutatie reserves	€ 279,43	€ 439,24	€ 412,47	€ 397,77
27	Totaal onderwijs	€ 65,21	€ 50,63	€ 137,17	€ 66,66
28	Totaal ruimtelijke ord. en volkshuisv.	€ 593,53	€ 750,92	€ 769,25	€ 644,19
29	Totaal soc. voorz. en maatsch. dntstverl.	€ 929,08	€ 1.049,94	€ 1.328,56	€ 1.148,50
30	Totaal verkeer, vervoer en waterstaat	€ 70,64	€ 90,24	€ 174,74	€ 41,69
31	Totaal volksgezondheid en milieu	€ 506,73	€ 542,44	€ 477,40	€ 405,60
32	Uitkeringen gemeentefonds	€ 2.189,53	€ 2.250,71	€ 2.354,54	€ 2.329,04
33	Volksgezondheid	€ 11,73	€ 17,55	€ 4,00	Onbekend
34	Vreemdelingen, tehuizen en kinderopvang	€ 7,78	€ 5,50	€ 14,55	€ 11,37
35	Wegen en verkeer	€ 22,38	€ 28,39	€ 49,16	€ 11,95
36	Werkgelegenheid	€ 391,31	€ 297,75	€ 505,52	€ 259,22

Bronnen: CBS, Gemeentebegrotingen; baten en lasten per gemeente 2005 – 2015 en Vermogen; particuliere huishoudens, kenmerken en regio, 1 januari

MRDH: Het ongewogen gemiddelde van alle gemeenten binnen de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Zoetermeer wordt tot de MRDH-regio gerekend.

Benchmark: Het ongewogen gemiddelde van alle gemeenten met een met Zoetermeer vergelijkbaar inwoneraantal. Dit zijn gemeenten met een inwoneraantal tussen circa 100.000 en 150.000 inwoners. De gemeenten in de Benchmark zijn: Alkmaar, Alphen a/d Rijn, Delft, Dordrecht, Ede, Emmen, Haarlemmermeer, 's-Hertogenbosch, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Venlo, Westland en Zwolle.

Tabel 1b – Baten: verschil van gemeentelijke functies in Zoetermeer met andere regio's in 2014

#	Regio	Verskil Nederland	Verskil MRDH	Verskil Benchmark	Zoetermeer Baten
	Totaal functies per huishouden	+11%	-1%	-10%	€ 6.191,58
1	Afvalverwijdering en -verwerking	+13%	-3%	+6%	€ 283,02
2	Algemeen bestuur	-20%	-14%	-25%	€ 38,07
3	Bouwgrondexploitatie	+21%	+3%	-7%	€ 625,21
4	Economische zaken	+32%	-53%	-29%	€ 76,77
5	Geldleningen en uitzettingen	+46%	+15%	+3%	€ 260,96
6	Havens, luchtvaart en waterstaat	x	x	x	x
7	Huisvesting	+49%	+176%	-22%	€ 15,96
8	Inkomensvoorzieningen	+59%	+9%	0%	€ 756,77
9	Totaal jeugd en WMO	+115%	+106%	+106%	€ 121,13
10	Jeugd	+488%	+317%	+584%	€ 71,39
11	WMO	+5%	+5%	-2%	€ 49,74
12	Kunst, bibliotheken en overig	-95%	-94%	-98%	€ 0,89
13	Onroerende zaakbelasting	+29%	+29%	+7%	€ 592,34
14	Openbaar vervoer	x	x	x	x
15	Openbare orde en veiligheid	-73%	-69%	-76%	€ 2,43
16	Overig	-55%	-61%	-63%	€ 28,80
17	Overige baten en lasten	-25%	+1%	-34%	€ 102,73
18	Parkeren	-61%	-57%	-75%	€ 29,74
19	Recreatie en natuur	-49%	-61%	+23%	€ 10,33
20	Resultaat van de rekening	x	x	x	x
21	Riolering	-55%	-51%	-44%	€ 105,86
22	Sport	+82%	+69%	+39%	€ 73,60
23	Toevoeging/onttrekking reserves	+44%	-9%	-10%	€ 397,77
24	Totaal cultuur en recreatie	+15%	+2%	-15%	€ 84,82
25	Totaal financiering en alg. dekkingsmid.	+11%	+8%	-1%	€ 3.285,06
26	Totaal mutatie reserves	+42%	-9%	-4%	€ 397,77
27	Totaal onderwijs	+2%	+32%	-51%	€ 66,66
28	Totaal ruimtelijke ord. en volkshuisv.	+9%	-14%	-16%	€ 644,19
29	Totaal soc. voorz. en maatsch. dinstverl.	+24%	+9%	-14%	€ 1.148,50
30	Totaal verkeer, vervoer en waterstaat	-41%	-54%	-76%	€ 41,69
31	Totaal volksgezondheid en milieu	-20%	-25%	-15%	€ 405,60
32	Uitkeringen gemeentefonds	+6%	+3%	-1%	€ 2.329,04
33	Volksgezondheid	x	x	x	x
34	Vreemdelingen, tehuizen en kinderopvang	+46%	+107%	-22%	€ 11,37
35	Wegen en verkeer	-47%	-58%	-76%	€ 11,95
36	Werkgelegenheid	-34%	-13%	-49%	€ 259,22

Bronnen: CBS, Gemeentebegrotingen; baten en lasten per gemeente 2005 – 2015 en Vermogen; particuliere huishoudens, kenmerken en regio, 1 januari

Rekenvoorbeeld: De percentages drukken het verschil uit van Zoetermeer ten opzichte van elke regio. Bijv. Zoetermeer sport ten opzichte van Nederland sport: $73,60 - 40,38 / 40,38 * 100 = 82,27\% =$ afgerond 82%. Baten voor Zoetermeer voor de gemeentelijke functie sport zijn daarmee 82% hoger dan landelijk.

MRDH: Het ongewogen gemiddelde van alle gemeenten binnen de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Zoetermeer wordt tot de MRDH-regio gerekend.

Benchmark: Het ongewogen gemiddelde van alle gemeenten met een met Zoetermeer vergelijkbaar inwoneraantal. Dit zijn gemeenten met een inwoneraantal tussen circa 100.000 en 150.000 inwoners. De gemeenten in de Benchmark zijn: Alkmaar, Alphen a/d Rijn, Delft, Dordrecht, Ede, Emmen, Haarlemmermeer, 's-Hertogenbosch, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Venlo, Westland en Zwolle.

Tabel 2a - Lasten van gemeentelijke functies naar type per huishouden en regio in 2014

		Nederland	MRDH	Benchmark	Zoetermeer
#	Regio	Lasten	Lasten	Lasten	Lasten
	Totaal functies per huishouden	€ 5.590,37	€ 6.246,09	€ 6.886,94	€ 6.191,58
1	Afvalverwijdering en -verwerking	€ 225,55	€ 258,05	€ 241,81	€ 213,54
2	Algemeen bestuur	€ 461,36	€ 435,29	€ 401,89	€ 492,10
3	Bouwgrondexploitatie	€ 501,89	€ 624,95	€ 685,67	€ 516,85
4	Economische zaken	€ 56,19	€ 108,66	€ 138,06	€ 49,74
5	Geldleningen en uitzettingen	€ 40,70	€ 34,33	€ 78,89	€ 68,20
6	Havens, luchtvaart en waterstaat	€ 30,05	€ 37,37	€ 19,11	€ 7,40
7	Huisvesting	€ 173,96	€ 200,02	€ 193,17	€ 237,61
8	Inkomensvoorzieningen	€ 649,46	€ 893,38	€ 1.010,66	€ 1.033,01
9	Totaal jeugd en WMO	€ 597,17	€ 599,95	€ 715,04	€ 805,99
10	Jeugd	€ 99,23	€ 106,87	€ 100,87	€ 212,84
11	WMO	€ 498,69	€ 493,08	€ 614,17	€ 593,15
12	Kunst, bibliotheken en overig	€ 155,90	€ 189,43	€ 311,17	€ 189,80
13	Onroerende zaakbelasting	€ 2,30	<i>Onbekend</i>	<i>Onbekend</i>	<i>Onbekend</i>
14	Openbaar vervoer	€ 14,35	€ 19,85	€ 17,50	<i>Onbekend</i>
15	Openbare orde en veiligheid	€ 215,69	€ 231,76	€ 235,77	€ 231,37
16	Overig	€ 177,45	€ 184,39	€ 190,95	€ 140,90
17	Overige baten en lasten	€ 141,28	€ 152,46	€ 106,94	€ 91,91
18	Parkeren	€ 50,95	€ 63,18	€ 98,67	€ 31,26
19	Recreatie en natuur	€ 241,87	€ 248,43	€ 194,69	€ 215,66
20	Resultaat van de rekening	€ 28,99	€ 15,29	€ 22,17	€ 2,17
21	Riolering	€ 211,54	€ 189,82	€ 171,27	€ 103,64
22	Sport	€ 186,42	€ 199,64	€ 206,64	€ 255,05
23	Toevoeging/onttrekking reserves	€ 202,36	€ 305,45	€ 374,37	€ 477,27
24	Totaal cultuur en recreatie	€ 584,19	€ 637,50	€ 712,49	€ 660,50
25	Totaal financiering en alg. dekkingsmid.	€ 179,25	€ 185,36	€ 185,82	€ 160,11
26	Totaal mutatie reserves	€ 216,31	€ 301,65	€ 382,90	€ 479,44
27	Totaal onderwijs	€ 336,85	€ 360,51	€ 440,14	€ 423,86
28	Totaal ruimtelijke ord. en volkshuisv.	€ 754,37	€ 909,53	€ 913,39	€ 687,70
29	Totaal soc. voorz. en maatsch. dntstverl.	€ 1.728,72	€ 1.900,47	€ 2.335,00	€ 2.298,00
30	Totaal verkeer, vervoer en waterstaat	€ 436,81	€ 513,89	€ 571,61	€ 300,80
31	Totaal volksgezondheid en milieu	€ 622,42	€ 661,49	€ 597,20	€ 407,96
32	Uitkeringen gemeentefonds	€ 2,30	<i>Onbekend</i>	<i>Onbekend</i>	<i>Onbekend</i>
33	Volksgezondheid	€ 90,17	€ 105,52	€ 85,97	€ 25,19
34	Vreemdelingen, tehuizen en kinderopvang	€ 35,95	€ 28,92	€ 32,58	€ 10,19
35	Wegen en verkeer	€ 372,22	€ 421,91	€ 440,08	€ 262,13
36	Werkgelegenheid	€ 446,32	€ 378,22	€ 576,72	€ 448,81

Bronnen: CBS, Gemeentebegrotingen; baten en lasten per gemeente 2005 – 2015 en Vermogen; particuliere huishoudens, kenmerken en regio, 1 januari

MRDH: Het ongewogen gemiddelde van alle gemeenten binnen de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Zoetermeer wordt tot de MRDH-regio gerekend.

Benchmark: Het ongewogen gemiddelde van alle gemeenten met een met Zoetermeer vergelijkbaar inwoneraantal. Dit zijn gemeenten met een inwoneraantal tussen circa 100.000 en 150.000 inwoners. De gemeenten in de Benchmark zijn: Alkmaar, Alphen a/d Rijn, Delft, Dordrecht, Ede, Emmen, Haarlemmermeer, 's-Hertogenbosch, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Venlo, Westland en Zwolle.

Tabel 2b – Lasten: verschil van gemeentelijke functies in Zoetermeer met andere regio's in 2014

#	Regio	Verskil Nederland	Verskil MRDH	Verskil Benchmark	Zoetermeer Lasten
	Totaal functies per huishouden	+11%	-1%	-10%	€ 6.191,58
1	Afvalverwijdering en -verwerking	-5%	-17%	-12%	€ 213,54
2	Algemeen bestuur	+7%	+13%	+22%	€ 492,10
3	Bouwgrondexploitatie	+3%	-17%	-25%	€ 516,85
4	Economische zaken	-11%	-54%	-64%	€ 49,74
5	Geldleningen en uitzettingen	+68%	+99%	-14%	€ 68,20
6	Havens, luchtvaart en waterstaat	-75%	-80%	-61%	€ 7,40
7	Huisvesting	+37%	+19%	+23%	€ 237,61
8	Inkomensvoorzieningen	+59%	+16%	+2%	€ 1.033,01
9	Totaal jeugd en WMO	+35%	+34%	+13%	€ 805,99
10	Jeugd	+114%	+99%	+111%	€ 212,84
11	WMO	+19%	+20%	-3%	€ 593,15
12	Kunst, bibliotheken en overig	+22%	0%	-39%	€ 189,80
13	Onroerende zaakbelasting	x	x	x	x
14	Openbaar vervoer	x	x	x	x
15	Openbare orde en veiligheid	+7%	0%	-2%	€ 231,37
16	Overig	-21%	-24%	-26%	€ 140,90
17	Overige baten en lasten	-35%	-40%	-14%	€ 91,91
18	Parkeren	-39%	-51%	-68%	€ 31,26
19	Recreatie en natuur	-11%	-13%	+11%	€ 215,66
20	Resultaat van de rekening	-93%	-86%	-90%	€ 2,17
21	Riolering	-51%	-45%	-39%	€ 103,64
22	Sport	+37%	+28%	+23%	€ 255,05
23	Toevoeging/onttrekking reserves	+136%	+56%	+27%	€ 477,27
24	Totaal cultuur en recreatie	+13%	+4%	-7%	€ 660,50
25	Totaal financiering en alg. dekkingsmid.	-11%	-14%	-14%	€ 160,11
26	Totaal mutatie reserves	+122%	+59%	+25%	€ 479,44
27	Totaal onderwijs	+26%	+18%	-4%	€ 423,86
28	Totaal ruimtelijke ord. en volkshuisv.	-9%	-24%	-25%	€ 687,70
29	Totaal soc. voorz. en maatsch. dntstverl.	+33%	+21%	-2%	€ 2.298,00
30	Totaal verkeer, vervoer en waterstaat	-31%	-41%	-47%	€ 300,80
31	Totaal volksgezondheid en milieu	-34%	-38%	-32%	€ 407,96
32	Uitkeringen gemeentefonds	x	x	x	x
33	Volksgezondheid	-72%	-76%	-71%	€ 25,19
34	Vreemdelingen, tehuizen en kinderopvang	-72%	-65%	-69%	€ 10,19
35	Wegen en verkeer	-30%	-38%	-40%	€ 262,13
36	Werkgelegenheid	+1%	+19%	-22%	€ 448,81

Bronnen: CBS, Gemeentebegrotingen; baten en lasten per gemeente 2005 – 2015 en Vermogen; particuliere huishoudens, kenmerken en regio, 1 januari

Rekenvoorbeeld: De percentages drukken het verschil uit van Zoetermeer ten opzichte van elke regio. Bijv. Zoetermeer sport ten opzichte van Nederland sport: $255,05 - 186,42 / 186,42 * 100 = 36,81\% =$ afgerond 37%. Lasten voor Zoetermeer voor de gemeentelijke functie sport zijn daarmee 37% hoger dan landelijk.

MRDH: Het ongewogen gemiddelde van alle gemeenten binnen de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Zoetermeer wordt tot de MRDH-regio gerekend.

Benchmark: Het ongewogen gemiddelde van alle gemeenten met een met Zoetermeer vergelijkbaar inwoneraantal. Dit zijn gemeenten met een inwoneraantal tussen circa 100.000 en 150.000 inwoners. De gemeenten in de Benchmark zijn: Alkmaar, Alphen a/d Rijn, Delft, Dordrecht, Ede, Emmen, Haarlemmermeer, 's-Hertogenbosch, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Venlo, Westland en Zwolle.